

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бізнес-аналітики та інноваційного інжинірингу

Чорна Н. П.

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ
ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ
«АНАЛІТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ
УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ»**

**Ступінь вищої освіти – магістр
Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність – 071 «Облік і оподаткування»
Освітньо-професійна програма:
«Бізнес-аналітика та управління інноваційними системами»**

**Тернопіль – ЗУНУ
2023**

Чорна Н. П. Методичні вказівки для проведення практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисципліни «Аналітичний інструментарій управління інноваціями». Тернопіль: ЗУНУ, 2023. 30 с.

Укладач: Чорна Неля Петрівна, д.е.н., професор кафедри.

Рецензенти:

Андрушків Б. М., д.е.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри управління інноваційною діяльністю та сферою послуг, Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя.

Уніят Л. М., д.е.н., професор кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін Нововолинського навчально-наукового інституту економіки та менеджменту Західноукраїнського національного університету.

Відповідальний за випуск: Бруханський Р. Ф., д.е.н., професор, завідувач кафедри бізнес-аналітики та інноваційного інжинірингу.

Рекомендовано до друку на засіданні кафедри бізнес-аналітики та інноваційного інжинірингу, протокол № 2 від «26» вересня 2023 р.

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «АНАЛІТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ»

Дисципліна – «Аналітичний інструментарій управління інноваціями»	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS - 5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Статус дисципліни – нормативна дисципліна циклу професійної підготовки Мова навчання - українська
Кількість залікових модулів - 4	Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i>
Кількість змістових модулів – 3	Ступінь вищої освіти – магістр	Лекції: <i>Денна - 30 год.</i> <i>Заочна – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна - 15 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин - 150	Освітньо-професійна програма: «Бізнес-аналітика та управління інноваційними системами»	Самостійна робота: <i>Денна – 100 год.,</i> <i>у тому числі тренінг – 4</i> <i>год.</i> <i>Заочна – 138 год.</i> Індивідуальна робота <i>Денна – 5 год.</i> <i>Заочна –</i>
Тижневих годин <i>денна форма - 10</i> <i>з них аудиторних - 3</i>		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «АНАЛІТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою навчальної дисципліни є оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними теоретичними та практичними навичками управління інноваційною діяльністю підприємства, формування практичних навичок щодо принципів, прийомів і методів реалізації інноваційної політики суб'єктів господарювання, форм інновацій, методів та аналітичного інструментарію щодо їх створення й реалізації, побудови системи управління інноваційними процесами та їх державного регулювання, опанування практичних методів управління інноваціями та оцінювання ефективності інноваційної діяльності організацій.

Об'єктом навчальної дисципліни є економічна система та процеси, що відбивають різні аспекти управління інноваційним бізнесом. Предметом навчальної дисципліни є теорія, методи і підходи до управління інноваціями та пов'язані з ним види діяльності.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

- визначення та аналіз сутності основних сучасних концепцій організації та процесу розробки й реалізації інновацій;
- розуміти роль інноваційної політики як засобу підвищення ефективності підприємницької діяльності і виробництва конкурентноздатної продукції;
- уміти виявляти найефективніші напрямки оновлення техніко-технологічної бази підприємства;
- розробляти інноваційні заходи управління інвестиційними процесами на підприємстві;

- уміння обґрунтовувати та знаходити оптимальні джерела фінансування інноваційної діяльності на підприємстві;
- проводити прогнозування перспектив інноваційної діяльності на основі сучасних методів;
- використовувати аналітичний інструментарій економічного обґрунтування та прогнозування інновацій з розрахунками ефективності організаційних, технічних, технологічних та соціальних нововведень;
- проводити діагностику бізнес-процесів інноваційного підприємства;
- обґрунтовано визначати перспективні напрями венчурного інвестування;
- розробляти комплекс заходів щодо оформлення та впровадження інноваційного проєкту;
- вміти оцінювати рівень ризику в інноваційному підприємстві на основі використання сучасних методів;
- здійснювати комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни

1. Здатність розробляти стратегічні альтернативи і моделі інноваційної діяльності підприємства та її інвестиційного забезпечення, пропонувати способи адаптування до динамічного зовнішнього середовища.

2. Здатність формувати та ефективно використовувати інформаційно-аналітичне забезпечення процесу управління інноваційною діяльністю.

3. Здатність застосовувати аналітичний інструментарій для комплексної оцінки та підвищення ефективності інноваційної діяльності, обґрунтовувати оптимальні управлінські рішення.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни «Аналітичний інструментарій управління інноваціями» доцільне після набуття студентами знань і фахових компетентностей при підготовці на попередньому освітньо-професійному рівні підготовки здобувачів вищої освіти, які дозволили їм пройти вступне фахове випробування зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

2.5. Результати навчання

1. Застосовувати знання про особливості інноваційного процесу, визначати стратегічні й тактичні цілі інноваційної діяльності та пропонувати засоби їх досягнення; враховувати, оцінювати та розробляти способи нейтралізації супутніх ризиків.

2. Визначати інформаційно-аналітичні потреби управління інноваційною діяльністю та способи їх ефективного задоволення.

3. Володіти аналітичним інструментарієм управління інноваційними системами: визначати, формувати й аналізувати показники, розробляти заходи, спрямовані на усунення виявлених недоліків з метою підвищення їх ефективності.

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «АНАЛІТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ»

Змістовний модуль 1. Загальна характеристика і сутність управління інноваціями

Тема 1. Теоретичні основи інновацій та інноваційної діяльності

Сутнісна характеристика понять: «інновації», «інноваційна діяльність». Система класифікації інновацій. Основні етапи та фази інноваційного процесу. Життєвий цикл інновацій та його етапи. Циклічна концепція розвитку інновацій. Зовнішні та внутрішні чинники, що впливають на життєвий цикл інновацій.

Тема 2. Інноваційна політика підприємства як об'єкт управління

Загальна характеристика інноваційної політики підприємства. Складові елементи інноваційної політики підприємства. Принципи формування інноваційної політики підприємства та розроблення інноваційної стратегії. Види інноваційних стратегій та їх співвідношення.

Тема 3. Державне регулювання та підтримка інноваційної діяльності

Інновації як об'єкт державної політики. Типи державної інноваційної політики. Довгострокова та поточна інноваційна політика. Методи та інструменти державної підтримки інноваційної діяльності. Вітчизняний досвід підтримки інноваційної діяльності. Поняття та зміст регулювання інноваційної діяльності на різних рівнях управління державою. Зарубіжний досвід підтримки інноваційного розвитку.

Змістовний модуль 2. Система управління інноваційними процесами на підприємстві

Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності

Наукові організації як джерело формування та реалізації інновацій. Інноваційне підприємство як суб'єкт господарювання. Інституційні форми інноваційного підприємства. Ринкові суб'єкти інноваційної діяльності: експлеренти, патіенти, комутанти і віоленти. Специфіка венчурного бізнесу. Організаційні форми інтеграції науки та виробництва. Формування та функціонування організаційних структур підтримки інноваційного

підприємництва Міжфірмова науково-технічна кооперація в інноваційних процесах.

Тема 5. Аналітичний інструментарій управління інноваційними процесами

Об'єктивна необхідність і поняття управління суб'єктами інноваційної діяльності. Особливості менеджменту на стадіях життєвого циклу інновацій. Функції та принципи планування інновацій в системі управління. Сутність оперативного менеджменту інноваційної діяльності та його основні функції. Організаційні структури управління інноваційною діяльністю. Організаційні форми реалізації інновацій у межах імітаційної, захисної та традиційної стратегії підприємства. Наступальна інноваційна стратегія як організаційна форма реалізації інновацій.

Тема 6. Інвестиційне забезпечення інноваційної діяльності підприємства

Поняття інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності підприємства. Взаємозв'язок інновацій та інвестицій. Види та джерела фінансування інноваційних процесів. Сутність ризикового фінансування інноваційної діяльності на базі венчурного капіталу. Оцінювання інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності підприємств. Оптимізація інвестиційних ресурсів фінансування інноваційної діяльності. Управління інвестиційним забезпеченням інноваційної діяльності підприємств.

Змістовий модуль 3. Аналітичний інструментарій комплексного оцінювання інноваційної діяльності підприємства

Тема 7. Аналітичний інструментарій управління інноваційними проєктами

Інноваційний проєкт: поняття та основні види. Інноваційний проєкт як об'єкт фінансування. Документальне забезпечення інноваційного проєкту. Управління реалізацією інноваційних проєктів. Створення та використання різних організаційних форм проєктного управління. Завдання та основні прийоми експертизи інноваційних проєктів. Методи вибору оптимального варіанта інноваційного проєкту. Техніко-економічне обґрунтування інноваційних проєктів. Показники прибутковості інноваційного проєкту.

Тема 8. Моніторинг інновацій та інформаційне забезпечення інноваційної діяльності

Моніторинг інновацій як основа цілеспрямованого новаторства. Джерела інноваційних можливостей. Патентний пошук як важлива складова формування інноваційної політики.

Тема 9. Аналітичний інструментарій управління ризиками в процесі інноваційної діяльності підприємства

Сутність і класифікація інноваційних ризиків та чинники впливу на них. Управління ризиками в інноваційній діяльності. Аналіз ризиків інноваційного проєкту. Методика оцінки ризиків інноваційної діяльності.

Тема 10. Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства

Поняття ефективності інноваційної діяльності. Показники ефекту та принципи оцінювання ефективності інноваційної діяльності. Характеристика чинників впливу на ефективність інноваційного розвитку підприємства. Методи оцінки та основні показники економічної ефективності інноваційної діяльності. Оцінювання соціальної ефективності інноваційної діяльності. Шляхи підвищення ефективності інноваційної діяльності.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ ДИСЦИПЛІНИ «АНАЛІТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ»

Денна форма навчання

	Кількість годин, в т. ч.				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Контрольні заходи
Змістовний модуль 1. Загальна характеристика і сутність управління інноваціями					
Тема 1. Теоретичні основи інновацій та інноваційної діяльності	2	1	10	-	Усне опитування, тестовий контроль
Тема 2. Інноваційна політика підприємства як об'єкт управління	4	1	10	1	Усне опитування, тестовий контроль
Тема 3. Державне регулювання та підтримка інноваційної діяльності	2	2	10	-	Поточне опитування, тестовий контроль
Змістовний модуль 2. Система управління інноваційними процесами на підприємстві					
Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності	2	1	10	-	Колоквіум
Тема 5. Аналітичний інструментарій управління інноваційними процесами	4	2	10	1	Модульна робота №1
Тема 6. Інвестиційне забезпечення інноваційної діяльності підприємства	4	2	10	1	Поточне опитування, тестовий контроль
Змістовний модуль 3. Аналітичний інструментарій комплексного оцінювання інноваційної діяльності підприємства					
Тема 7. Аналітичний інструментарій управління інноваційними проектами	4	2	10	1	Кейси
Тема 8. Моніторинг інновацій та інформаційне забезпечення інноваційної діяльності.	2	1	10	-	Поточне опитування, тестовий контроль
Тема 9. Аналітичний інструментарій управління ризиками в процесі інноваційної діяльності підприємства	2	1	10	-	Ректорська контрольна робота
Тема 10. Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства	4	2	10	1	КПЗ
Тренінг					
Разом:	30	15	100	5	Екзамен

Заочна форма навчання

	Кількість годин, в т. ч.			
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота студента	Контрольні заходи
Змістовний модуль 1. Загальна характеристика і сутність управління інноваціями				
Тема 1. Теоретичні основи інновацій та інноваційної діяльності			13	Тестовий контроль
Тема 2. Інноваційна політика підприємства як об'єкт управління	2		14	Тестовий контроль
Тема 3. Державне регулювання та підтримка інноваційної діяльності			14	Тестовий контроль
Змістовний модуль 2. Система управління інноваційними процесами на підприємстві				
Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності			14	Тестовий контроль
Тема 5. Аналітичний інструментарій управління інноваційними процесами			14	Тестовий контроль
Тема 6. Інвестиційне забезпечення інноваційної діяльності підприємства			14	Тестовий контроль
Змістовний модуль 3. Аналітичний інструментарій комплексного оцінювання інноваційної діяльності підприємства				
Тема 7. Аналітичний інструментарій управління інноваційними проектами	2		14	Тестовий контроль
Тема 8. Моніторинг інновацій та інформаційне забезпечення інноваційної діяльності			13	Тестовий контроль
Тема 9. Аналітичний інструментарій управління ризиками в процесі інноваційної діяльності підприємства			14	Тестовий контроль
Тема 10. Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства		2	14	Тестовий контроль
Разом:	8	4	138	Екзамен

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1 (2 год)

Тема 1. Теоретичні основи інновацій та інноваційної діяльності

Мета: узагальнення теоретичних основ інновацій та інноваційної діяльності.

Питання для обговорення

1. Що таке «інновація», суть поняття і роль у підприємницькій діяльності?
2. Відмінність між поняттями «інновація» та «нововведення».
3. У вигляді чого можуть оформлятися нововведення?
4. Яким законом регулюється інноваційна діяльність і коли він був прийнятий?
5. Що являється об'єктами інноваційної діяльності згідно Закону України «Про інноваційну діяльність»?
6. Хто виступає в якості суб'єктів інноваційної діяльності згідно Закону України «Про інноваційну діяльність»?
7. Що таке інноваційна сфера?
8. Що таке інноваційний процес?
9. Назвіть етапи інноваційного процесу.
10. Кому належить перша класифікація інновацій, яка стала класичною?
11. Назвіть основні типи інновацій за Й. Шумпетером.
12. Вкажіть відмінності між продуктовими, технологічними та ринковими інноваціями.
13. Наведіть класифікацію інновацій за різними ознаками.
14. Що таке життєвий цикл інновацій? Охарактеризуйте його стадії.
15. Які чинники стимулюють підприємство до залучення інновацій?
16. Що таке інноваційна діяльність?

Тема 2. Інноваційна політика підприємства як об'єкт управління

Мета: узагальнити сутнісний зміст інноваційної політики як об'єкта управління.

Питання для обговорення

1. У чому полягає сутність інноваційної політики підприємства?
2. На основі яких норм і правил здійснюється інноваційна політика підприємства?
3. На які групи можна розподілити сукупність процесів, що відбуваються в підприємницькій діяльності?

4. На вирішення яких завдань повинна бути спрямована інноваційна політика підприємства?
5. Назвіть складові інноваційної політики.
6. Охарактеризуйте основні складові інноваційної політики.
7. Що таке принципи формування інноваційної політики?
8. Назвіть основні принципи формування інноваційної політики.
9. Опишіть основні принципи формування інноваційної політики.
10. Що таке інноваційна стратегія?
11. Назвіть типи інноваційної стратегії підприємства за класифікацією

X. Фрімана.

12. Опишіть основні типи інноваційної стратегії.
13. Вкажіть головні завдання, на вирішенні яких базується розроблення інноваційних стратегій на підприємстві.
14. Опишіть порядок розроблення інноваційної політики.
15. Вкажіть найхарактерніші невдачі стратегічних заходів.
16. Що відносять до об'єктивно необхідних компонентів технології розроблення інноваційної політики?

Практичне заняття 2 (2 год)

Тема 3. Державне регулювання та підтримка інноваційної діяльності

Мета: ознайомитися з нормативно-правовим забезпеченням та різновидами державної підтримки інноваційної діяльності.

Питання для обговорення

1. Дайте визначення державної інноваційної політики.
2. Що являється головною метою державної інноваційної політики згідно Закону України «Про інноваційну діяльність»?
3. Які основні функції виконують державні органи при регулюванні інноваційного процесу для виконання економічної і соціальної ролі держави?
4. Вкажіть та охарактеризуйте типи державної інноваційної політики.
5. Вкажіть види державної інноваційної політики, в залежності від масштабу завдань, які вирішуються у сфері інноваційної діяльності, та дайте коротку характеристику довгострокової інноваційної політики.
6. Охарактеризуйте поточну інноваційну політику.
7. Дайте визначення методів державного регулювання інноваційної діяльності.
8. Дайте визначення інструментів (засобів) державного регулювання інноваційної діяльності.
9. Як класифікують інструменти державної інноваційної політики?
10. З чого складається нормативно-правова база інноваційної діяльності?

11. В чому полягає стимулювання інноваційної діяльності?
12. Вкажіть форми і методи стимулювання інноваційної діяльності на підприємстві.
13. Вкажіть державні структури, які займаються регулюванням інноваційної діяльності в Україні.
14. Які функції виконує Верховна Рада України у сфері регулюванням інноваційної діяльності?
15. Які функції виконують представницькі органи місцевого самоврядування у сфері регулюванням інноваційної діяльності?
16. Які функції виконує Кабінет Міністрів України у сфері регулювання інноваційної діяльності?
17. Які функції виконує спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади у сфері інноваційної діяльності?
18. Які функції виконують центральні органи виконавчої влади у сфері інноваційної діяльності?
19. Які види пільг використовуються в Україні для регулювання інноваційної діяльності?
20. Для яких підприємств застосовуються пільги для регулювання інноваційної діяльності?
21. Як за кордоном держава підтримує інноваційний розвиток підприємств?

Практичне заняття 3 (3 год)

Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності

Мета: вивчити організаційні форми інноваційної діяльності та їх специфіку.

Питання для обговорення

1. Що вкладають в зміст поняття «організаційні структури інноваційної діяльності»?
2. На які види класифікують організаційні структури інноваційної діяльності?
3. Дати визначення категорії «наукова організація» та провести її класифікацію.
4. Що розуміють під поняттям «ринкові суб'єкти інноваційної діяльності»?
5. На які види прокласифікував суб'єкти інноваційної діяльності вчений А. Юданов?
6. Дати коротку характеристику наступних типів компаній: «віоленти», «комутанти», «патієнти», «експлеренти».
7. Охарактеризувати сильні сторони малих інноваційних підприємств.
8. Дати характеристику слабких сторін малого інноваційного бізнесу.

9. Узагальнити особливості розвитку венчурних компаній.
10. В чому полягає специфіка фінансування у венчурний бізнес?
11. Виділити проблеми, які стримують розвиток венчурних підприємств в Україні.
12. Що вкладають в зміст поняття «інжинірингові фірми»?
13. Дати визначення категорії «впроваджувальні фірми».
14. В чому полягають особливості функціонування бізнес-інкубаторів?
15. З якою метою створюються технопарки?
16. Що собою представляють технополіси?
17. В чому полягає суть ефективності діяльності науково-технологічних парків?
18. Які переваги для економіки мають регіональні науково-технологічні центри?
19. Дати характеристику регіону науки і технологій.
20. Які існують форми міжфірмової науково-технічної кооперації в інноваційних процесах?

Тема 5. Аналітичний інструментарій управління інноваційними процесами

Мета: вміти використовувати аналітичний інструментарій управління інноваційними процесами.

Питання для обговорення

1. Що розуміють під управлінням інноваційними процесами?
2. Які існують функції планування інновацій в системі управління?
3. Охарактеризуйте принципи планування інновацій в системі управління.
4. Сутнісна характеристика стратегічного планування в управлінні інноваціями.
5. Дати характеристику оперативного планування в управлінні інноваційними процесами.
6. Охарактеризувати продуктово-тематичне, техніко-економічне, кількісно-календарне планування в управлінні інноваціями.
7. Які існують методи планування інноваційної діяльності?
8. Що таке організаційна структура управління?
9. Які існують типи організаційних структур управління?
10. Охарактеризувати механістичні організаційні структури управління.
11. Які існують різновиди механістичних організаційних структур управління?
12. Охарактеризувати органічні організаційні структури управління.

13. Які існують різновиди органічних організаційних структур управління?
14. Охарактеризувати організаційні форми реалізації інновацій у межах імітаційної стратегії.
15. Які існують організаційні форми реалізації інновацій у межах захисної та традиційної стратегії?
16. Дати характеристику дивізійних організаційних структур у межах реалізації наступальної інноваційної стратегії?
17. Які є різновиди дивізійних організаційних структур?
18. Які мають переваги та недоліки матричні організаційні структури?
19. Охарактеризувати проектно-цільову організаційну структуру.
20. Які є різновиди мережевих організаційних структур?

Практичне заняття 4 (2 год)

Тема 6. Інвестиційне забезпечення інноваційної діяльності підприємства

Мета: з'ясувати специфіку різних джерел інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності підприємств.

Питання для обговорення

1. В чому полягає суть інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку підприємства?
2. За якими показниками здійснюється оцінювання інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності підприємств?
3. Які основні завдання передбачає система фінансування інноваційної діяльності на рівні держави?
4. В чому полягають особливості фінансування інноваційної діяльності на рівні окремих суб'єктів підприємницької діяльності?
5. Які існують принципи системи фінансування інновацій?
6. Які джерела фінансування інноваційної діяльності передбачені в Законі України «Про інноваційну діяльність»?
7. Як можна прокласифікувати джерела фінансування інновацій?
8. Що відноситься до власних джерел фінансування інновацій?
9. Які джерела відносяться до позикових фінансових коштів інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку підприємства?
10. В чому полягають особливості кредитування підприємств, які здійснюють інноваційну діяльність?
11. Що відноситься до залучених джерел фінансування інновацій?
12. В чому полягає сутність ризикового фінансування інноваційної діяльності на базі венчурного капіталу?
13. Які існують типи венчурних підприємств?

14. В чому полягають особливості управління інвестиційним забезпеченням інноваційної діяльності підприємств?

Практичне заняття 5 (2 год)

Тема 7. Аналітичний інструментарій управління інноваційними проєктами

Мета: ознайомлення з інноваційним проєктом та аналітичним інструментарієм його оцінювання.

Питання для обговорення

1. Що розуміють під поняттям «інноваційний проєкт»?
2. Охарактеризуйте учасників інноваційного проєкту.
3. Які існують етапи життєвого циклу інноваційного проєкту?
4. Яка різниця між повним та неповним інноваційним проєктом?
5. Як класифікуються інноваційні проєкти за різними ознаками?
6. Які бувають інноваційні проєкти за ступенем новизни?
7. Як можна прокласифікувати інноваційні проєкти за характером залучених учасників?
8. Охарактеризуйте інноваційні проєкти за галузевою відповідністю.
9. Які бувають інноваційні проєкти за ступенем складності?
10. Перелічіть завдання та принципи фінансування інноваційних проєктів.
11. Охарактеризуйте інноваційний проєкт як об'єкт фінансування.
12. В чому полягають особливості документального забезпечення інноваційного проєкту?
13. Які відомості повинна містити заявка і анотація на інноваційний проєкт?
14. З яких розділів складається інноваційна пропозиція проєкту?
15. В чому полягає суть експертизи інноваційних проєктів?
16. Які використовують методи для експертизи інноваційних проєктів, що фінансуються з бюджету?
17. Охарактеризуйте рівні експертизи інноваційних проєктів.
18. Які існують критерії відбору інноваційних проєктів на підприємстві?

Практичне заняття 6 (2 год)

Тема 8. Моніторинг інновацій та інформаційне забезпечення інноваційної діяльності

Мета: навчитися проводити моніторинг та патентний пошук інновацій.

Питання для обговорення

1. Що передбачає моніторинг суб'єктів інноваційної діяльності?
2. Що таке новаторство?
3. В чому полягає суть вивчення споживачів товару-інновації?
4. Які особливості аналізу умов конкуренції і рівня науково-технічного потенціалу підприємства?
5. З метою виявлення перспективних напрямів інноваційної діяльності в чому полягає суть вивчення товару-новації?
6. Які існують джерела інформації для розроблення нових продуктів?
7. Які джерела інноваційних можливостей виділив П. Друкер?
8. Які існують різновиди несподіваних подій для фірми чи галузі?
9. В чому полягає невідповідність фактичної реальності уявленням про неї?
10. Охарактеризувати джерела інноваційних можливостей?
11. Що таке патентний пошук?
12. На які види поділяється технічна інформація?
13. Які існують показники науково-технічної літератури?
14. На які види поділяється пошук залежно від типу вихідної інформації, взятої за основу пошуку?
15. Які показники науково-технічної літератури розрізняють за способом і повнотою подання інформації?

ТЕМА 9. Аналітичний інструментарій управління ризиками в процесі інноваційної діяльності підприємства

Мета: навчитися управляти ризиками інноваційними діяльності та зменшувати їх негативний вплив на підприємство.

Питання для обговорення

1. Що розуміють під інноваційним ризиком?
2. Які існують види ризиків інноваційної діяльності?
3. Які позитивні аспекти інноваційного ризику для підприємства-інноватора?
4. Які негативні сторони інноваційного ризику для суб'єктів підприємництва?
5. Які існують об'єктивні та суб'єктивні чинники впливу на інноваційні ризики?
6. Охарактеризувати етапи управління ризиками інноваційної діяльності підприємств?
7. Які існують методи зниження інноваційного ризику?
8. В чому полягає специфіка аналізу ризиків інноваційного проекту?

9. Які розрізняють методи оцінки ризиків інноваційної діяльності?
10. В чому полягає суть аналітичного методу оцінки ризиків інноваційної діяльності?
11. Охарактеризувати нормативний метод оцінки ризиків інноваційної діяльності?

Практичне заняття 7 (2 год)

Тема 10. Комплексне оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємства

Мета: ознайомитися з методами та показниками оцінки ефективності інноваційної діяльності підприємства.

Питання для обговорення

1. Що розуміють під ефективністю інноваційної діяльності?
2. Як класифікують ефекти від інноваційної діяльності?
3. Що таке науково-технічний ефект від інноваційної діяльності?
4. В чому полягає суть економічного ефекту від інноваційної діяльності?
5. Що розуміють під поняттям «соціальний ефект інноваційної діяльності»?
6. Охарактеризувати екологічний ефект від інноваційної діяльності.
7. Які існують основні показники оцінки економічної ефективності інноваційної діяльності?
8. В чому полягає суть оцінювання економічної ефективності інновацій, спрямованих на зниження рівня виробничих витрат?
9. Охарактеризувати показник «умовно-річна економія витрат».
10. Як здійснюється розрахунок річного ефекту внаслідок впровадження інновацій?
11. Які основні завдання аналізу інноваційної діяльності підприємства?
12. Що відноситься до інформаційного забезпечення комплексного аналізу ефективності інноваційної діяльності?
13. Які існують етапи оцінки ефективності інноваційної діяльності фірми?
14. В чому полягає суть оцінювання соціальної ефективності інноваційної діяльності?
15. Охарактеризувати чинники впливу на ефективність інноваційної діяльності підприємства.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1

Дати оцінку інвестиційного проекту використавши показники приведених витрат та вибрати ефективніший варіант інвестиційних проектів на будівництво теплиць.

Показники	Варіант інвестиційного проекту			
	I	II	III	IV
Інвестиції, тис грн.	4550	4650	4750	4850
Середні витрати на вирощування 1-ці продукції, грн.	1000	950	900	850
Річний прогнозований обсяг виробництва продукції, тонн	5000	5500	6000	6500
Приведені витрати				

Завдання 2

До запровадження запропоновано кілька технологій, на основі оцінки інноваційно-інвестиційного проектування та визначити, яка з технологій найбільш доцільна для впровадження.

Інвестиції, тис. грн.	Передбачуваний дохід, тис грн.
45670,8	65789,9
53467,8	75648,8
78967,8	93456,8
64523,1	78931,2
48974,6	57892,7
58923,7	62845,3

Завдання 3

Дати обґрунтування доцільності впровадження нового обладнання.

Показник	Існуючий варіант	Покращений варіант
Продуктивність, шт.	500000	800000
Вартість установки, грн.	450000	850000
Витрати на 1-цю продукції, грн.	2	1
Річний економічний ефект від впровадження нового обладнання		
Строк окупності нового обладнання, років		

Завдання 4

Проаналізувати доцільність запровадження на ринок нової, довговічнішої модифікації фрезерного верстату на верстатобудівному підприємстві

Вхідні дані

Характеристика фрезерних верстатів

Показник	А	Б	В	Г
Нормативний строк служби верстатів, років	13	16	15	17
Тривалість експлуатації до першого капітального ремонту, років	5	6	6	6
Кількість капітальних ремонтів	2	2	2	2
Середньорічні експлуатаційні витрати, тис. грн.	1000	950	1080	2000
Загальна вартість капітального ремонту, тис. грн.	390	495	4500	5000
Ціна нового верстата, тис. грн.	950	970	980	960
Сукупні капітальні вкладення у сферу експлуатації, грн.	600	700	800	750
Продуктивність верстата за весь строк експлуатації, умов. од.	33000	38000	35000	38500
Питомі експлуатаційні зведені витрати				

Завдання 5

Дати оцінку ризиків інноваційної діяльності. Інвестор розглядає 2 бізнес-плани А і Б, розподіл ймовірності очікуваних доходів яких задано в таблиці. Визначити, який проєкт вигідніший. Розрахувати середньоквадратичне відхилення та коефіцієнт варіації.

Можливе значення кон'юнктури ринку	Інноваційний проєкт А		Інноваційний проєкт Б	
	Розрахунковий дохід, тис. грн.	Ймовірність отримання розрахункового доходу	Розрахунковий дохід, тис. грн.	Ймовірність отримання розрахункового доходу
Високе	890	0,49	800	0,25
Середнє	780	0,21	750	0,45
Низьке	560	0,3	700	0,3
Середньозважена величина усіх можливих результатів				
Середньоквадратичне відхилення фактичних результатів від очікуваного рішення				
Коефіцієнт варіації (мінливості ознаки)				

Завдання 6

Для оцінювання комерційних перспектив інноваційного продукту проаналізувати безбитковість його виробництва (визначити точку безбитковості) та показник запасу міцності, який встановлює граничну величину можливого зниження обсягу продажу без ризику зазнати збитків.

Підприємство планує запропонувати ринку нову модель пілососа ціною 6500 грн., за змінних витрат на одиницю 2000 грн. і загальних постійних витратах 2400 тис. грн. Для досягнення планової величини прибутків передбачається забезпечити обсяги реалізації нових пілососів на рівні 6000 тис. грн.

Завдання 7

Обґрунтувати рівень взаємоузгодженості думок учасників експертної групи щодо значущості впливу окремих чинників комерційного ризику на ринковий успіх інноваційного продукту шляхом визначення коефіцієнту конкордації.

Комерційні ризики	Оцінка експертів					Сума рангів	Відхилення від середнього арифметичного	Квадрат відхилення від середнього арифметичного
	I	II	III	IV	V			
1. Несвоєчасний вихід на ринок з продуктовою інновацією	4	6	4	4	3			
2. Невиконання умов угоди	3	3	2	3	4			
3. Протидії конкурентів	2	2	1	2	2			
4. Неефективність збутової мережі	6	5	6	5	6			
5. Низькі обсяги реалізації товару	1	1	3	1	1			
6. Різке падіння початкового попиту	5	4	5	6	5			
7. Зміни біржових цін на товари	7	7	7	7	7			
Сума	X						X	
Середнє арифметичне	X							X
Коефіцієнт конкордації								

Завдання 8

Запропоновано проєкт запровадження на ринок нового типу верстатів. Провести розрахунок показника NPV проєкту запровадження на ринок нового типу верстату (% дисконту – 10%).

Роки	Інвестиції, млн. грн.	Прибутки, млн. грн.	Коефіцієнт дисконтування	Дисконтовані інвестиції, млн. грн.	Дисконтовані прибутки, млн. грн.
t	Ct	Bt	$1/(1+i)^t$		
1	3	0			
2	4	1			
3	7	2			
4	5	3			
5	3	5			
6	1	8			
7	1	9			
8	1	8			
Σ					
NPV – чиста поточна вартість					

Завдання 9

Інвестор планує вкласти кошти і нове обладнання вартістю 4200 тис. грн. Очікується, що його експлуатація буде приносити щорічно доходи 1500 тис. грн. і потребує поточних витрат щорічно 600 тис. грн. Гарантований виробником термін експлуатації складає 5 років, після чого обладнання можна реалізувати за 250 тис.грн. Оцінити доцільність інвестування при ставці дисконту - 8%

Завдання 10

Підприємство передбачає реалізувати інноваційно-інвестиційний проєкт вартістю 2000 тис. грн., практичне здійснення якого спрямоване на виробництво нового виду продукції. Очікуються такі грошові потоки: 1 рік - 500 тис. грн, 2 рік - 700 тис. грн., 3 рік - 800 тис. грн., 4 рік - 800 тис. грн. Необхідно визначити чистий приведений дохід та індекс рентабельності інвестицій за умови, що дисконтна ставка дорівнює 15%.

Завдання 11

Мале підприємство придбало новий прилад контролю параметрів якості виробів. Ціна приладу 25000 грн., супутні одноразові витрати, пов'язані з експлуатацією приладу, в сумі 2800 грн. розподілені по роках експлуатації рівномірно. Використання нового приладу дало змогу збільшити продуктивність до 8000 виробів на рік. Собівартість виробу – 172 грн., а ціна –

236 грн. Нормативний строк служби приладу - 5 роки. Обчисліть економічний ефект від придбання та експлуатації нового приладу.

Завдання 12

Підприємство передбачає реалізувати інноваційно-інвестиційний проєкт вартістю 1500 тис. грн., практичне здійснення якого спрямоване на виробництво нового виду продукції. Очікуються такі грошові потоки: 1 рік – 400 тис. грн., 2 рік – 400 тис. грн., 3 рік – 600 тис. грн., 4 рік – 600 тис. грн. Необхідно визначити чистий приведений дохід та термін окупності інвестицій за умови, що дисконтна ставка дорівнює 5%.

Завдання 13

Визначити індекс рентабельності інноваційного проєкту та термін окупності інвестицій виходячи з таких даних: обсяг інвестицій в інноваційний проєкт становить 1200 тис. грн. (на перший рік припадає 1000 тис. грн., на другий - 200 тис. грн.). Грошові потоки, починаючи з другого року реалізації проєкту, становитимуть 200 тис. грн., у наступні роки – відповідно 800, 1000, 1000, 1100 тис. грн. Дисконтна ставка – 10%.

Завдання 14

Для виробництва касових апаратів підприємство планує впровадити нову технологічну лінію, інвестувавши в неї 8000 тис. грн. Плановий випуск складає 100000 касових апаратів на рік. Змінні витрати на одиницю продукції складають 2,4 тис. грн. Постійні витрати на виробництво і збут апаратів складають 350 тис. грн. на рік. Використовуючи метод надбавок, визначити ціну товару за умови, що підприємство хоче отримати 20% прибутку від ціни продажу. Перевірити, чи забезпечуватиме встановлена ціна умову отримання не менше 15% прибутку на інвестований капітал. Визначити ціну, що задовольнятиме обидві умови.

Завдання 15

Передбачено модернізацію виробу для підвищення його надійності. Провести її можна за двома варіантами. За першим збільшується собівартість виробу за рахунок підвищення витрат на комплектуючі, які будуть придбані на стороні, за другим – за рахунок підвищення витрат на матеріали. Підвищення витрат на матеріали становитиме 28%, а на комплектуючі – 20% базового варіанта. Частка витрат на комплектуючі в структурі собівартості базового виробу – 25%, а на матеріали – 10%. Середньорічні витрати на експлуатацію базового варіанту – 28% його ціни, для першого варіанта модернізації – 15%, для другого – 20%. Ціна базового виробу – 4,2 тис. грн. Прогнозний рівень рентабельності – 20%. Визначити раціональний варіант модернізації.

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПЗ) з дисципліни «Аналітичний інструментарій управління інноваціями» виконується самостійно кожним студентом на основі вихідних даних робочого зошита до КПЗ. КПЗ охоплює усі теми навчальної дисципліни.

Метою виконання КПЗ є оволодіння практичними навичками управління інноваціями. КПЗ оформляється у відповідності з встановленими вимогами. При виконанні та оформленні КПЗ студент може використовувати комп'ютерну техніку. КПЗ оцінюється за 100-бальною шкалою. Виконання КПЗ з одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни «Аналітичний інструментарій управління інноваціями».

Комплексне практичне індивідуальне завдання передбачає: 1) підготовку реферату (есе); 2) підготовку презентацій на мультимедійному обладнанні. Основні вимоги: критичний та креативний аналіз проблеми, для якого необхідним є порівняння існуючих щодо проблеми точок зору та обґрунтування власної позиції. Технічні вимоги: реферат: обсяг - до 20 сторінок, есе: обсяг - до 10 сторінок, Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1, не менше ніж 10 позицій у списку літератури, коректне оформлення посилань, презентація - до 20 слайдів.

Орієнтовні теми КПЗ

1. Проблеми й перспективи розвитку інноваційної економіки в Україні.
2. Інформаційне забезпечення інноваційних процесів.
3. Патентна та ліцензійна діяльність в Україні.
4. Трансферт технологій як найважливіший елемент інноваційного процесу в умовах ринку.
5. Державне регулювання інноваційної діяльності у постіндустріальному суспільстві.
6. Нормативно-правове регулювання інноваційної діяльності в Україні.
7. Економічні методи державного регулювання інноваційної діяльності: сутність, характеристика.
8. Проблеми розвитку інноваційних процесів в Україні.
9. Механізм державного стимулювання інноваційної діяльності в Україні.
10. Особливості інноваційної політики українських підприємств в умовах переходу на інноваційну модель розвитку.
11. Світовий досвід створення і функціонування інноваційних структур.
12. Технопарки як інструмент інтенсифікації розвитку виробництва.
13. Роль бізнес-інкубаторів в активізації інноваційної діяльності в Україні.
14. Роль венчурного бізнесу в розвитку інноваційної діяльності.
15. Правове забезпечення створення інноваційних структур в Україні.
16. Особистісні якості керівника як передумова ефективного інноваційного управління.

17. Інноваційний прибуток як джерело фінансування інноваційних проєктів.
18. Лізинг як форма фінансування інновацій.
19. Методологічні основи управління ризиками в інноваційній діяльності.
20. Моніторинг і аналіз внутрішніх і зовнішніх факторів ризиків інноваційної діяльності.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

1. Інноваційні теорії та їх застосування в сучасній інноваційній діяльності.
2. Інновація як джерело сучасного економічного зростання.
3. Ознаки поняття “інноваційна економіка”.
4. Поняття продуктових та процесних інновацій.
5. Причини нерівномірності інноваційної активності в умовах ринкової економіки.
6. Система кодування інновацій.
7. Розподіл інновацій за типом новизни для ринку.
8. Специфіка вивчення попиту на інновації в Україні.
9. Сутність поняття “інноваційний потенціал”.
10. Структурний аналіз попиту на інновації.
11. Державна інноваційно-інвестиційна політика України.
12. Формування науково-технічної політики на підприємстві.
13. Напрями вибору інноваційної політики підприємства.
14. Управління персоналом у наукових організаціях.
15. Планування інноваційної діяльності.
16. Поняття “кластеру” в інноваціях.
17. Вибір оптимального режиму роботи в науковій організації.
18. Методи проєктування організаційних структур інноваційних формувань.
19. Венчурні інноваційні організації.
20. Лідерство в інноваційних організаціях.
21. Функціонування технопарків у Європі.
22. Особливості інтеграції науки та виробництва в Україні.
23. Особливості міжнародного фінансування інновацій.
24. Специфіка систем фінансування інновацій в Україні.
25. Роль грантів у фінансуванні інноваційної діяльності.
26. Поняття “авторське право” та “промислова власність”.
27. Специфіка захисту авторського права в Україні.
28. Поняття “власник” і “розробник” інноваційної продукції.
29. Специфіка ефективності інновацій у венчурних організаціях.
30. Поняття “період окупності” в інноваційній діяльності.
31. Абсолютна й порівняльна ефективність інновацій.
32. Поняття “інтегрального” ефекту.

33. Інноваційний прибуток як джерело фінансування інноваційних проєктів.
34. Особливості управління ризиками в інноваційній діяльності.
35. Моніторинг внутрішніх і зовнішніх ризиків інноваційної діяльності.

8. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Навчитися виявляти найефективніші напрямки оновлення техніко-технологічної бази підприємства та її продукції.

2. Здійснення комплексного оцінювання ефективності інноваційної діяльності фірми.

3. Здатність використовувати аналітичний інструментарій управління інноваціями.

4. Оволодіти методикою та прийомами проведення аналізу експертизи, визначення ефективності та оцінки реалістичності бізнес-планів з метою прийняття інвестором ефективного рішення.

5. Здатність систематизувати фактори та ризики, що зумовлюють негативний вплив на інноваційну діяльність.

6. Визначення джерел можливого фінансування науково-дослідних і проєктно-пошукових робіт, калькулювання витрат ресурсів, цінового проєктування, просування на ринок.

7. Розв'язування економічних завдань щодо створення нового продукту, нової технології чи удосконалення наявних.

8. Навчитися відбирати перспективні науково-технічні досягнення, розробляти та управляти інноваційними проєктами.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

В процесі вивчення дисципліни «Аналітичний інструментарій управління інноваціями» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування і тестування;
- підсумкове тестування у розрізі змістових модулів;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- ректорська контрольна робота;
- оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання;
- екзамен.

10. КРИТЕРІЙ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальної шкалою) з дисципліни «Аналітичний інструментарій управління інноваціями» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПЗ)	Заліковий модуль 4 (екзамен)	Разом
20%	20%	20%	40%	100%
1. Усне опитування на заняттях: 5 тем (1 – 5 теми) по 5 балів – мах 25 балів. 2. Модульна письмова робота - мах 75 балів.	1. Усне опитування на заняттях: 5 тем (6 – 10 теми) по 5 балів – мах 25 балів. 2. Модульна письмова робота - мах 75 балів.	1. Підготовка КПЗ - мах 40 балів. 2. Захист КПЗ - мах 40 балів. 3. Участь у тренінгах - мах 20 балів.	1. Тестові завдання (5 тестів по 5 балів) - мах 25 балів. 2. Теоретичне питання - мах 25 балів. 3. Задачі (2 задачі по 25 балів) - мах 50 балів.	

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор Benq MP612	1 – 10
2.	Екран проєкційний BRYAN 2:1,5	1 – 10
3.	Базове програмне забезпечення: ОС Windows 10 – згідно ліцензії Microsoft IT Academy та Microsoft DreamSpark for Students	1 – 10
4.	Програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office, телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox, ZOOM, MOODLE, Viber)	1 – 10
5.	Спеціалізоване програмне забезпечення: SOFA Statistics, PSPP, Infogr.am, VisualizeFree, Tableau Public, BAS Комплексне управління підприємством	1 - 10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Гуторов О. І. Стратегічна інноватика: навч. посіб. Х.: ХНАУ, 2019. 326 с.
2. Гуторов О. І., Ярута М. Ю., Сисоєва С. І. Економіка та організація інноваційної діяльності: навч. посіб. Х.: ХНАУ, 2019. 227 с.
3. Державне управління інноваційною діяльністю. Навчальний посібник / О. Д. Витвицька, М. М. Кулаєць/ Київ: Видавничий центр «Агрармедіагруп» 2019. 250 с.
4. Закон України «Про інвестиційну діяльність» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1560-12>
5. Закон України «Про індустриальні парки» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/5018-17>
6. Закон України «Про інноваційну діяльність» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/40-15>
7. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3715-17>
8. Закон України «Про пріоритетні напрямки розвитку науки і техніки» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2623-14>
9. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4618-17>
10. Закон України «Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/991-14>
11. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. Горбовий А. Ю. [та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. Л. Г. Ліпич; Ун-т держ. фіск. служби України. Вид. 2-е, випр. і допов. Ірпінь: Ун-т ДФС України, 2019. 285 с.
12. Інноваційний менеджмент: підручник / П. П. Микитюк [та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. П. П. Микитюка; Тернопіл. нац. екон. ун-т. Тернопіль: ТНЕУ: Економічна думка, 2019. 517 с.
13. Інноваційний менеджмент: підручник / А. В. Череп, Т. В. Пуліна, О. Г. Череп. К.: Кондор, 2018. 442с.
14. Копитко М. І. Управління інноваціями: навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни у схемах і таблицях. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 292 с.
15. Попов С.А., Панченко Г.О. Інноваційний розвиток системи органів публічної влади: стратегічний підхід: навч. посіб. / С. А. Попов, Г. О. Панченко. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2018. 220 с.
16. Про інновації. 10 найкращих статей з Harvard Business Review/ пер. з англ. Г. Ровенських. Київ: КМ-БУКС, 2018. 192 с.
17. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року. Схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/526-2019-%D1%80>
18. Шевченко Л. С. Стратегічний інноваційний менеджмент: навч. посіб. Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2019. 155 с.

19. Bertels, HMJ, M Mithani, S Zhu and PA Koen (2020). Corporate champions of early-stage project proposals and the institutionalisation of organisational inertia. *International Journal of Innovation Management*, 24(3), 2050028.
20. Brem, A, J Tidd and T Daim, (2019). *Managing Innovation: What do we know About Innovation Success Factors?* London: World Scientific.
21. Khosravi, P., Newton, C., Rezvani, A. (2019), *Management Innovation: A Systematic Review and Meta-Analysis of Past Decades of Research*, *European Management Journal*.
22. Lee, R., Lee, J. H., Garrett, T. C. (2019), Synergy Effects of Innovation on Firm Performance, *Journal of Business Research*, 99, 507-515.
23. Lill, PA, A Wald and R Gleich (2020). Agility and the role of project: Internal control systems for innovation project performance. *International Journal of Innovation Management*, 24(7), 2050064.
24. ROBERT, M., GIULIANI, P., GUILLOTON, A., KHALLOUK, M. (2019), *Management Innovation: A Dynamic Analysis of the Implementation Phase Over Time*, *Production Planning & Control*, 30(15), 1-43.
25. Sadeh, A and D Dvir (2020). The effect of technological risk, market uncertainty and the level of complexity on new technology ventures' success. *International Journal of Innovation Management*, 24(5), 2050047.
26. Tidd, J (2020). *Digital Disruptive Innovation*. London: World Scientific.
27. Tidd, J (2021). *Knowledge, Absorptive Capacity and Innovation*. London: World Scientific.
28. Tidd, J and J Bessant (2021). *Managing Innovation: Integrating Technological, Market and Organizational Change*, 7th edn. New Jersey: Wiley.